اولوتان (ارع) ه محالف حرکتلرندن طرفندن وضع دولایی چیروت ناصرو اوغلی ۱۰۰۰۰ و دوروشابزه ۲۰۰۰ روبله امله تبریزه ایدلمشدر.

خارجی حوادث

— باطوم شهربنك غایت کوچوك و محدود حدودار داخنده بورتو فرانقو — سریست ایمان اولماسی و بو شهرك شمدیلك فرانسز، انکلیز و ایتالیانك بور طاوورلرندن متشکل بر قوة عسکریه طرفندن اشغال ایدیلمکی و روسیه مسلمانك حالی اتاسنده باطوم مقدراتنك صورت قطعیده تعیین اولو ناجنی حقنده مجلس عالی طرفندن اتخاذ مقررات اولوندیغی دول ایتلافیه‌نك شدتلی نجه گورجستان حکومت جمهوریه‌سی خارجیه نظارتنه پاتغراف ایله‌برلمشدر.

اسلام گورجستانی — ایشته آذربایجان اولوری روس — دمیکین دونوارله تحریك ایدیان و بو اوغورده وطن و ملتدزك حق حیاتی و حق حریتی، حق موجودیت ملیه‌سنی اجانبه قربان ایلین صدای ملتجی کروه مظلومه‌سنك مساعی نتیجه‌لری مع‌الاسف ملتدزك آرزوی حقیقیسی دها دوغریسی خلقدزك حیات طبیعیه‌سی علیهنده تظاهر ایندی!

آرتق صدای ملتجیلرك ماهیت و طبیعتلرینی بوراده تکرار نشهیر ایتمك ایستمیورم چونکه او و آرتق هر کسجه ایندی و هر کس ایچون آشکار اولدی.

بز بوراده شولی سویله‌مك ایستیرز که باطوم شهری موقتی اولسه بیله غایت کوچوك و محدود حدودار داخلنده بورتو فرانقو — سریست ایمان اولیور. و بوتی تامین ایچون فرانسه، انکلتره و ایتالیانك بیرر طاوری باطومه کیریور! عجبا آجارا — آرتوین و حوالیسی خلقی باطومسز یاشایابیلیرمی؟ آجاراسز باطوم و باطومسز آجارا نه دیمکدر؟

خلقدز بونه‌دن تحمینا ۳۵ سنه مقدم بورتو فرانقو اصول اداره‌سنی کوزمش وطادمش اولدیغندن اشبو بورتو فرانقونك نه کبی بر ماهیتی حایز بولوندیغنی بك ایی تقدیر ایدرلر و بر آرشین باصه‌یی بر اوقه غازی شهر خارجنه کوموروکسز چیقارتامدقلرینی ایدن ایوه دخاطر ایدرلر!

بز هپ بوتاره رغما باطوم مقدراتنك بالاخره تا صلح تونقراتنه قدر الاغ اولوان اعلیرك اوزنوی عمومه سنه توقیفا حل و تعین ایدیلمکنی امید ایدرز.

مجلس عزته‌لرندن

باطوم و ملحقاتنده جمال قوق قولیسك فعالیتی

جمال بك خشیاشویلی طرفندن گورجستان عزته‌لرینه بروجه آتی بر تلغرافنامه کتیریلمه اولونمشدر:

منابع موثوقه‌دن آلنمش معلوماته نظرا باطوم والی عسکریسی جمال قوق قولیس باطوم و ملحقاتنی دولایسیله‌ق اهالی‌یی تهدید ایتمکده و بو صورتله گورجستانك گورجستانه الحاق ایدامه‌سنی ایچون ایدیلدیکی بر چوق رایلر طویلامقده‌در.

بن، اثبات ایدیورم، که اهالی سکنتمزی اشغال ایتمکده اولان گورجی عسکرینی، مصونیت ایله قارشولامقده‌در. بوکیبی جمال جنرال قوق قولیسك بوکیبی حرکت تلایقه‌سنی سریعا شدتله پروتستو ایتمك لازمدر.

جمال بك خشیاشویلی

— لیون — برلینده بحران عسکری حکمفرما‌در. برلینك ۲۰ کیلومتره قربنده اخذ موقع ایدن شمندوفر قطعات عسکریه‌سی پایتخته داخل اولمشدر. مومنت ۱۴ انجی کونی عساکر قوماندانلری ایله تالیسان حکومتی بیننده مذاکره جریان ایتمشدر. اثنای مذاکراتده درمیان اولونان مطالبات هیئت نظار طرفندن رد ایدلمشدر. ارتجاعیون بالعموم اماکن مرتفعه‌یی اشغال ایتمشلردر. (فوروورست غزته‌سی) قابینه‌نك سقوط ایتمش و رایخشتاغ مجلسنك داغلمش اولمسندن بحثله بوتون قوت و تاوذك قاب ایله قوتله‌ییطو بسده اولدیغی حقنده بر بیانه نشر ایتمشدر. قاب ایله طیریت (تلی قرقه) قابیله بر فرقه تشکیل ایله‌مشلردر.

قاب ایلیوم‌بروسیانك باش وکیلیدر. جنرال فون لیتوطویسی باش قومانداندر. ایدوت ایله نوسکه بونلر علیهنده اهالی تعطیل اشغاله دعوت ایتمکده‌درلر.

— برلین — رئیس جمهور فون باش وکیل درسدنه کیتمشلر. برلین انقلابی سکونتله قارشولامشدر. وضعیت حال طبیعیدر. عمله‌لر مساعاته دوام ایتمکده‌درلر. حکومت جدیده نشر ایلدیکی بر بیانه‌ده اهالی‌یه سکون و سکونت توصیه ایتمکده و کندیسنك حریت پرور اولدیغنی و ورسای معاهده صلحیه‌سی احکامنك ایفا ایدیله‌جکنی وعد ایتمکده‌در. برلینده بالجمله دیانیده سیاه، بیاض و قرمزی بایراقلر دالغالانمقده‌در. حکومت جدیده بتلی قوتی مسلحه ایله محافظه ایدلمکده‌در.

— ماغدبورغ — ماغدبورغ عمومی تعطیل اشغال باشلامشدر. المانیانك منتقه شهرلرنده دخی تعطیل اشغال واردر.

— درسدن — باویه‌راه ساکسونیا و باشدن حکومتلری فوتره‌وولوسیونر ایله مذاکراته باشلامشلردر.

— وارشاوده عساکر حکومت جدیده طرفنی التزام ایتمشلردر.

§ اولجسق و دمیتیکی عساکرینك بولشه‌ویکلر طرفندن مغلوب ایدلمه‌سی حسبیله بولشه‌ویزم جریانندن ایراندمه تحاشی ایدلمکدیر.

§ بلغرادن بلدیرلدیکه کوره کوروس ارمیلری اوتوان سرآمدلی تحت قوماندانده اوردو اولوب ملحقاتدن جنوب غربی آذربایجانه داخل اولاق مقصدیله کیتمش برنقاشده تعرضه کچمشلردر. بونك تعرضی اهالی محلیه طرفندن بوسکورلمشدر.

ارمنلر بو مصادمه‌ده تلفات عظیمه ایله رجعته مجبور اولمشلر و حربه ساحه‌سنده (۵۰۰) مقتول براقمشلردر.

§ ارمنستان هیئت مرخصه‌سی رئیسی ا. هارتیان ایکنجی دفعه اولاق لوندره‌یه مواصلتله انکلتره حکومتی ایله ارمنستان اردوسنك تقویه‌سی خصوصنده مذاکراته بولونمشدر.

§ ادمی هیئت سیاسی رئیسی بوغوس نوبار ارمنی سفاتنی حقنده ایطالیا خارجیه ناظری موسیو تاوا ایله کوروشمشدر.

بولشه‌ویك خبرلری:

وورشاوا — آرخانگلسکیده بولونان بیاضلیلر آراسنده اختلال ظهور ایتمشدر.

زوروویچ — شهر قراری بوزنووا زیلر ایله طراوتو، ممالك اجنبیه کیتمك اوزره سلبورط عما ایدن انکلیزلر کیجه کوندوز چالیشمقده‌درلر. بوزووازیلر شهری ترك ایچون قوق المده استعجال ایتمکده‌درلر. صربستان، قارا دغ و بولغار عساکرینك توروسپق شهرینه اخراج ایدیله‌جکی حقنده‌کی شایعات تاسید ایتمه‌مشدر. شهره هیچ بر اجنبی قطعات عسکریه‌سی کلمه‌مشدر. یالکز اجنبی هیئت عسکریه‌سی توروسپقی ترك ایلمشلردر.

موسقووا — حرب راپورلری:

بردان حوالیسنده خوب انشلری تعاطی ایدلمکده‌در. هیچ حوالیسنده ایلری حرکاته دوام ایدن قلمشلر. ۳ وورست ارزرنه‌ده قاچکوی ضبط ایتمشلردر. اوروج نهرینك منطقه‌سنده اوقاق تنك مصادمه‌لر واردر. ووبن — نوو غوروودك شرقنده دشمنك تعرضاری بوسکورلمشدر. پتروقوب حوالیسنده عساکرمز ایلری حرکاته دوام ایتمکده‌در. اقانه‌رفوه‌ایر استانتنه قطعاتمز مهاجمانه باشلامشدر. بو حوالیده سطاریچا نووود زه‌لیقستایا ایله تیرزیچوروچیتایا استاسیونی ضبط ایتمك ایلری حرکاته دوام ایدلمکده‌در. ایچتروچیتایا منطقه‌سی ایله قوبان اوزرنده مهاجمانمز اکتشاف ایتمکده‌در. تخریبچیلرك طرفندن چون اشغالنده دشمن ۱ واغون مرمی، ۵ واغون تخریبچی واغون، مازوت و سایره آلتون پالی، غوروسقینك شمال شرقیسنده ۵۰ وورست اوزرنده کی محاربت ایستاسیونی، آغیویسقایا استاسیونی منطقه‌سنده سرغیپولك جونبنده ۲۵۰ وورست اوزرنده دشمن مفرزه‌لری طرفنده کیجمشلر.

رؤیام

بو اسبه کولاسیونلر بردرلو بقامی قورتارمه‌یورم. بك چوق کرلر قوندیغم ارملرله اکلنا اندمك راحت راحت اوطوروب بیمسنی آرزو ایلمش ایسه‌مده یه یاپه‌دم کیتدی. کرچه حدذاتنده اسپه کولاسیون اخلاقا یاپیلور شیلردن دکل ایسه‌ده دسته دسته باکت باکت طوره طوره باقنوط، منات ولیرالردن‌ده وار تجیه‌یور. باخصوص باطومده حیات پك پاهالی اولدیغندن یشاق ذوق وصفا ایتمك، بالرلرده، قلوبلرده ایچمك ایچون بول پاره قزانمقه احتیاجوار. حال صاحبه‌کی تجارت ایله، قازانج ایله بو مصرفلر دیاکیه‌بیه‌جکندن هرحالده اوقق تمك تجارت غیرمشروعیه یاشاتق ایجاب ایدیور. اسلما بوکیبی فرصتلر هروقت انسانك الینه کچه‌جك شیلردن اولمدیغندن فرصت فوت ایدوب پاره قازانمق خلو اولتور خطالردن اولمسه کرك. حتی تاج تاه‌جق، مملکت غیرقابل تصور حالتی اولاجق ایمش وار اولسون اوتلرده بریولی بولوب باشلرینك چاره‌سنه قازانمنك یولنه باقسونلر.

بن بر کیجه‌یی اون کیجه‌یی برینه صاتارسام ایکی واغون دوست پاره‌سنی غائب اولمشدر بولده‌یغنا ایدلمشدر. دیه اوچ دفعه الوورسام اورته‌ده موجود اولمیان برمالی صاتارپاره‌لرینی باقه‌اره، قاصاره برتشدیر رسم دها اللهدن بلامعی ایستیرم. کیمسنی قورتاران اپودادیر. دیرلر شمدیلك عیت لی اداره ایتمسکده اولدیغم بواختکار شیه‌سی یه بویله کیدرده بن، ذوقنده صاغلمه ثبات ایده‌رم. بوکونلرده صورغو، سؤال قورقوسی‌ده یوق: بو تجارت خارق العاده هیچ کیمسه‌نك نظر دقتنی‌ده جلب ایتمیور.

بو بهای هوی آراسنده قازانوب، پاره یاپوب، کیسوب، ایچوب بووارلاوب کیتملی.

شوراده بوراده مظالم علیهنده سوز سویله‌مه‌لر، میرانسه‌لر اولدیغنی ایشیتیوب رسه‌یده هرحالده وطنی صوصدیرمق ایجاب ایدر.

بوقسه ایش بوده دکل بوداق صارارسه جریانك اوکنه کچه‌جکز اولور. بوطرزده ادراك ایدلمردیغم: قاصدن کلدیکی هرده نو ایشه چالیشیورم.

چالیشمق، چالیشمق بدن بوقیت الهدن

نومرو ۳۱۹

۱۹ مارت ۱۹۲۰ جمعه

صاحب امتیاز: محمد تقی آباشیلزه

باطوم صادوولیا نومرو ۱۰ و شمیه‌اولدنی نومرو ۷ و تلغراف ادریسی: باطوم اسلام کورجستانی تلفون نومروسی ۱۴

عزتلیه عاید اوراق و مکاتیب (اسلام کورجستانی) ادارهٔ خانه‌سنه کوندرلملیدر

اسلام کورجستانی

آبونه شرائطی

باطوم شهری و لوای ایچون

بر آیلغی . . . . . ۱۰۰ روبله

ایکی — . . . . . ۲۰۰ —

اوچ — . . . . . ۳۰۰ —

خارج ایچون

سکز . . . . . ۹۴۰ روبله

آلتی آیلغی . . . . . ۴۸۰ —

اعلان شرایطی قرارلاشدیرمق ایچون ادارهٔ یه مراجعت ایدملیدر.

فیاتی ۵ روبله (اسلام کورجستانك تخلیصی جمعیتك) نشر افکارینه خادم سیاسی، اقتصادی، علمی ادبی یومی غزته‌در فیاتی ۵ روبله

ارمنستان رئیس جمهوری خاتیسوف جنابلری

ایله

اسلام کورجستانی

حله شوصوصك زماننده، دینداشلرمز آذربایجان ایله قومشومز ارمنستان حکومتلری طرفلرندن، بیله‌رك وبیلمیه‌رك مملکتمزك تاجکرکاهنه دوغری حواله ایتمك ایسته‌دکلری تیغ تعرض واستیلاجویانه‌لرینه قارشو غزته‌مزك المش اولدیغی وضعیتی، بوراده‌کی بعض آذربایجانلی دینداشلرمزله ارمنی وطنداشلرمزی رنجیده ایتمش و لا تحت اداره کرده منتشر غزته کزك حقلرمزده‌کی بودرجه‌ده شدتلی لسان قوللانمسنه تاسف خاطره دیه سرزنشلرده بولونمشلردر.

بز بویولده‌کی بعض‌زمنشلره معروض اولدیغمز زمان کرك آذربایجانلی دینداشلرمزه وکرکسه ارمنی وطنداشلرمزه: «آذربایجان حکومتی بورالره مأمورلر کوندره‌رك مملکتمزك تکرار روسیه‌نك یدهٔ ظلمه وریلمسی ایچون چالیشیور. خاتیسوف جنابلری‌ده قارص، آردهان وباطوم دیپلومی خطنی کندولرینه تأمین وجوروج واسمنی‌ده الحاق ایچون پارس صلح قونفرانسنه مرخصی واسطه‌سیله مراجعت ایدییور. نه‌سبه مبنی آذربایجان حکومتی مملکتمزی بین‌الدول بر بوبوندروق آلتنه ویرمك ایستییور؟ ونه‌حق وصلاحیتله‌ده ارمنستان حکومتی وطنمز حقنده بودرجه‌ده استیلاجو علاقه‌سنی کوستریور؟ کبی محقانه سوالرمزی پیشکاهلرینه وضع ایدیکمز زمان هرایکی طرفدن: «ملت هیچ بر قومك مقدراتنه تجاوز ایدلمسنی آرزو ایتمز.

بو ایسه صرف حکومتلرك کندی ملتلری نزدنده کویا اعتماد مظهر اولدقی ایچون اختیار ایتدکلری مقیم بر بولدر. بونلری ایسه ملت عدسه‌پروتستو ایلرو یولنده‌کی جوالرکی الورایسه‌کده شمدیه قدر نه آذربایجان بر تورکی، ونه‌ده ارمنی ملتندن بری بوکا دائر کندی حکومتلرینی پروتستو ایتدکلری بولمدی. بونکله برابر بز بر خصوصده کندی حکومتلرینی تنقید وپروتستو ایدن هرایکی طرفده تشکرلرمزی تقدیم ایلرز.

بزم تنقیدلرمز، پروتستولرمزله غزته‌مزده‌کی قوللانلمش اولان شدتلی لسانمز، ذاتا نه آذربایجان ونه‌ده ارمنی ملتلرینه دکل، صرف کندی حکومتلرینه عائد ایدی، ودرده. ایشته بونه‌جه دیکر اقوامك حقوق مشروعه‌لرینه رعایتکار اولمایان حکومتلرك سیاتلرندنمدرکه بشریت بوکونکی وقایع الیمه‌نك شاهدی اولمشدر.

عجبا! دوقع اقتدارده بولونانلر، مقدرات ملتی اداره وسوق ایدنلر آخرك حقوقنه تجاوز ایتمه‌دن، برچوق اختیارلری، آدینلری چوجقلری قولیچه‌دن کچیرتمه‌دن، کوز یاشلری دوکدیرتمه‌دن، اواری ویران، کوکلری پریشان ایتدیرتمه‌دن تأمین منفعت ایدمیه‌جکلرمی؟

ای! انصافدن، مرحمتدن، عدل و حقدن رجوع واعتزال ایدن آذربایجان حکومتی! منفعت سیاسیه‌کی تأمین ایچون قارسك، آردهانك باعثه کتوردیکك فلاکت ویلماندن حالا طویه‌دك‌ده شمدی‌ده باطوم ایماندن محضا کومروك ویرمامك قصدیله مرسنجه پترول کچیرمك ایچون باطوم اولاستی‌ده‌کی روسلرك وسائر اجنبیلرك الته دوشورکه محو ایتمك ایستیورسك؟

آرتق دینداشلرکزی نه ایچون سو دکلرکزی بزم بیلدیکمز کبی عموم باطوم اولاستی اهالی اسلامیه‌سی‌ده اکلامشلردر.

نه‌وقتا بز دیه‌بیوریزکه آذربایجان حکومتی بزی سومیور، سویور، انجق قورد قیونی سودیکی کبی سویور، دها طوغریسی قارصلی و آردهانلیلری سودکلری کبی بزی‌ده اویله‌جه سویور. عجبا بزم بو حال پریشانی‌ده بولونمامز آذربایجان حکومتنه، دولتنه امید ایتدکلری کبی حیات استقلال دولیه‌سنی تأمین ایده‌بیلورمی؟ لاوالله فرض محال اولاوق مأمور مخصوصلرله تقیننده بولوندقلری کبی هیچ بر شرائط استقلاله مالك اولمایان اسلام کورجستانه و یاخود کندی تعبیرلری اوزره داغستانه دول معظمه‌نك حمایه‌سی آلتنده استقلالیت ویرلنه‌جك اولسه، باطوم لیمانی قارس اردهان باطوم دمیر یوللرینه‌می کشاد اولونه‌جق بوقسه آذربایجان ایچون کورجستان مملکتنك کچن دمیر یوللرینه‌می؟ هر حالده آذربایجان و ارمنی حکومتنك امال حریصانه‌لرینه خدمت ایچون مملکتمزه اهالیسی اعماله ساعی مأمورلر کوندریورده بر چوق کلفتی اختیار ایدیور لکن حسن نیه مقرون اولمایان تشبثلرده نه بری و نه‌ده دیکرینك نائل مرام اولمایاجقلری طبیعیدر. بز هیچ بر وقتده دینداشلرمزدن نه آذربایجان دولتنك حیات اقتصادیه‌سنی صارصاجق بر وسیله‌مز ونه‌ده ارمنستان حکومتنك مملکتمزه قارشو بسله‌مکده اولدیغی امال استیلاجویانه‌سنه سرلرو ایده‌جکمز اوارده. بونکله برابر ارمنستان حکومتی موقتا ادخال عسکریسی آلتنده بولوندیردیغی اسلام کورجستانك بر قطعهٔ ممتازه‌سنی تشکیل ایدن قارص و اردهان حالی حله تمسه‌سین‌ده صوکره چوروج واوسمنی الحاق و باطوم لیمانی‌ده کندیسنه بر مخرج اجمه تصدی ایلسون. بز یوقاریده سویلدیکمز کبی نه آذربایجان تورکی نه ارمنی ملتنه و نه‌ده اقوام سائره‌یه بر بغض و عداوتمز واردر. مملکتمزی الندن المق تصدی ایدنلر کیم اولورسه اولسون، کندیلرنه دشمن یولرز. بزم هیچ بر دولتك قطعه‌سنه علاقه‌مز، و کوزمز اولمدیغی کبی مملکتمز حقنده علاقه‌سنی کوسترن دولتلرکده نیجه وزارتلرینی قبول ایده‌میز و قالدیرامایز.

باطوم سنجاغی بکی زاده

محمد تقی آباشیزه

داخلی حوادث

— درون ایتالیا باندیرالی (فراندوولا) واپورنی یرلیجی و اشیای مختلفه‌یی حاملا لیمانترون دوسماده متوجها حرکت ایتمشدر.

— مارتك ۶ انجی کونی روس کوکلی تشکیلات عسکریه‌سنه منسوب جنرال هنتورو ایله جنرال طومیلوف شهرمزه کلمشلردر. بونلر قارداوه عزیمت ایتمك فکرنده‌درلر.

بونك ایچون کورجستان حکومت جمهوریه‌سنك باطوم قونسلوسانه مراجعتله کورجستان اراضیسندن مرور ایچون مساعده طلب ایتمشلردر شهرمزده دوران شایعاته نظرا جنرال دهنیکین دخی مذکور جنرالر ایله برلکده بولونمقده‌در

— آجارایی اشغاله باشلایان اسلام کورجی دیونزیونی اهالیسی طرفندن حرارت و صمیمیتله قارشولانمقده و اهالی اظهار ممنونیت ایله‌مکده‌در.

لاز اشقیالرینك دردستی

— برقاچ کوندنبری مورغول جوار نده اجرای شقاوت ایدن وبوندن اوچ کون مقدم آرتوندن کلان بوجیلری بورچخا جوارنده صوندقدن صوکره صوفی زاده حسنی افندی‌یی قتل ایدن جانیلردن دورت کشی مورغول ناچالیقی جین علی اغازه اسکندر بك برابرنده مارادید و چخالا اهالیسی بولوندیغی حالده دردست ایتمش وبونلرك بر نفرینی‌ده کبرتمشلردر.

— خواودن آلدیغمز معلوماته کوره خواودی کورجی عساکری اشغال ایله‌مشدر عسکری اهالی ملحیه فوق العاده بر مسرتله قبول ایده‌رك مکتب بناسنه یرلشدرمشلردر اسکی کون صوکوه کدایی اشغال ایده‌جکلری محققدر.

— آذربایجان حکومتی قومیسیون مخصوصه‌سی آذربایجان شهرمزده ۲۲۰۰۰ پوت قوبان اونی مبایعه ایتمشدر.

— قوانین جاریه احکامنه مخالفتلر ندن دولایی قوخره‌ئیزه ایله پیریدی اوچر بیك روبله الله تجزیه ایدلمشلردر